

**ERÄ- JA LUONTOKULTTUURIKESKUS
KOKEMÄELLE**

ERÄ- JA LUONTOKULTTUURIMUSEOHANKKEELLE

SAATEKIRJE

Kokemäen kaupunginhallitus on kokouksessaan 18.1.2021 § 15 päättänyt hakea Erä- ja luontokulttuurikeskusta Kokemäen kaupunkiin. Liitteenä ote kaupunginhallituksen päätöksestä.

Kokemäki on 7000 asukkaan kaupunki hyvin keskeisellä sijainnilla Satakunnan valtavyöhykkeen varrella.

Tässä hakemuksessa esitetään neljä mahdollista sijoittumisvaihtoehtoa Erä- ja luontokulttuurikeskukselle kolmesta eri kaupunginosasta Kokemäeltä.

Lisätietoja antavat:

hallintojohtaja

Essi Piironen puh. 040 488 6101

maankäyttöinsinööri

Mikko Eskola puh. 040 488 6210.

Hakemuksen liitteenä löytyvät ideavisuaalisoinnit kohteista. Dronekuvat on ottanut Paavo Valtanen. Kartat osin MML.

Jäämme mielenkiinnolla odottamaan kutsua Erä- ja luontokulttuurikeskuksen sijaintikilvan seuraavaan vaiheeseen keskustelemaan Kokemäen potentiaalista tulevaisuuden keskuksen sijaintikaupungiksi.

Kokemäen kaupungin puolesta 29.1.2021

Essi Piironen

vt. kaupunginjohtaja

KOKEMÄEN KAUPUNKI ILMAISEE HALUNSA RYHTYÄ ERÄ- JA LUONTOKULTTUURIKES- KUKSEN SIJAINNAPAIKAKSI.

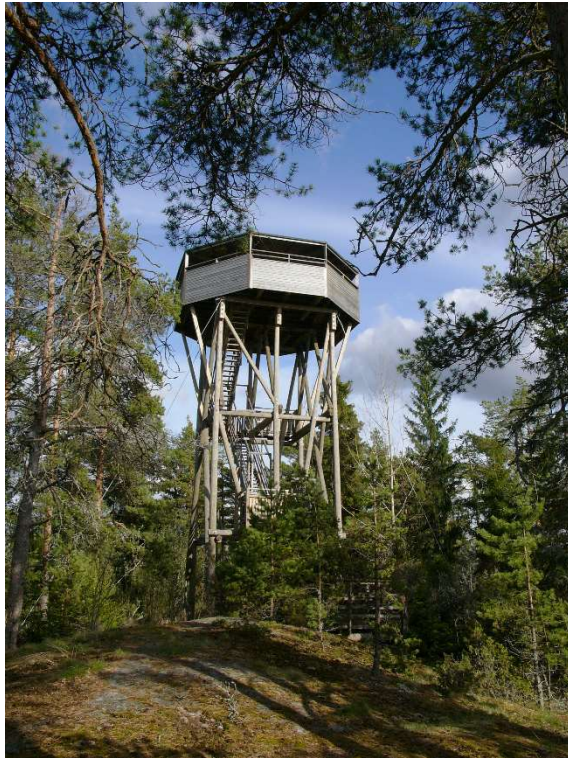
Kokemäen kaupunki on kaunis idyllinen kaupunki keskeisellä paikalla Satakunnassa. Kokemäen kaupunki on maalaismainen, kaunis kaupunki, jossa hurmaava joki kohtaa useita kauniita järviä, metsiä ja peltoja. Kokemäki olisi erinomainen koti Erä- ja luontokulttuurikeskukselle juuri monipuolisen luontoympäristönsä vuoksi. Kaupunki on sitoutunut toiminnassaan tämän arvokkaan luontokulttuurin vaalimiseen, joten kulttuurikeskus sopisi kaupungin henkeen hyvin. Vaikka luonto on aktiivisesti läsnä Kokemäellä, on kaupunki helposti saavutettavissa useasta eri suunnasta. Useat suuret kaupungit saavuttaakin Kokemäeltä helposti: Tampereelle matkaa junalla noin tunnissa, Turku on niin ikään puolentoista tunnin matkan päässä, Poriin kulkee autollakin vain noin puoli tuntia eikä Helsinkiinkään ole matkaa kuin noin kaksi ja puoli tuntia.

Kuvassa Kokemäenjoen helmi Tulkkilan museosilta, joka yhdistää pohjois-rannan Pappilan alueen etelärannan valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön Kokemäen kirkonseutuun.

Kokemäen kaupungin ehdottomana valttikorttina Erä- ja luontokulttuurikeskuksen sijaintipaikaksi onkin sen erinomaiset kulkuyhteydet. Kokemäellä on useiden suurien linjojen pysähdyspaikka linja-autolla kulkeville. Sen lisäksi autolla Kokemäelle pääsee vaivattomasti. Junalla Kokemäelle pääsee niin Tampereen kuin Porin suunnaltakin. Lähitulevaisuudessa Kokemäelle on kaavailtu henkilöjuna-liikenteen aloittamista myös Rauman suunnalta. Tästä syystä on odotettavaa, että keskus voisi kerätä kävijöitä Satakunnan, Varsinais-Suomen ja Pirkanmaan lisäksi Uudeltamaalta, Päijät-Hämeestä ja Pohjanmaalta.

Kokemäen kaupunki on kulttuurihistoriallisesti hyvin merkittävä kohde monipuolisen historiansa ansiosta. Synergiaetuja Kokemäen kaupunki tarjoaa Erä- ja luontokulttuurikeskukselle muun muassa kaupungin omat ulkoilmamuseo ja maatalousmuseo sekä useat paikalliset elinvoimaiset yritykset, jotka tarjoavat muun muassa elämyspalveluita sekä ruokailumahdollisuuksia. Kokemäellä on suuri leirintäalue sekä lukuisia

mahdollisuuksia leirikoulujen, retkien tai lomien järjestämiseen. Kulttuurikeskus vierailun lomassa ihmiset voivat Kokemäellä käydä melomassa joella, harrastaa frisbeegolfia jollain Kokemäen useista radoista tai lähteä kalastamaan Sääksjärvelle savusaunan jälkeen. Kokemäellä sijaitseva Puurijärvi-Isosuon kansallispuisto on yksi Suomen linturikkaimmista kansallispuistoista, jossa komeat lintutornit tarjoavat Suomen hienoimmat lintujen tähyilymaastot.

Kärjenkallion lintutorni Puurijärvellä on yksi pohjoismaiden korkeimmista ja sallii kantavuudeltaan bussilastillisen väkeä kerrallaan. Kuva Antti Ketola.

Kansallispuistomme lisäksi Kokemäellä on mahdollista retkeillä muun muassa Pitkäjärven vapaa-aikakeskukselta lähtevällä historiallisen Huovintien RKY-ympäristön HiiPireitillä Järilänvuoren harjumaastossa. Vaeltaminen on elämyksellistä myös Kokemäenjoen ylittävän juuri kunnostetun Säpilän riippusillan läheisyyden erämaissa ja valtakunnallisesti arvokkaissa kulttuuriympäristöissä. Kokemäen seudulla on myös monia muita merkittäviä luontokulttuurikohteita. Näistä merkittävimpiä ovat muun muassa Sammallahdenmäki vielä pääosin luontokulttuurista eläneen pronssikautisen väen UNESCO:n maailmanperintökohteena sekä koko Satakunnan runsas retkeilyreitistö, jotka luovat merkittäviä synergiaetuja Erä- ja luontokulttuurikeskukselle sen potentiaalisesti Kokemäelle sijoittuessa.

Lumoava Säöksjärvi syksyn tyvenä iltana. Kuvat M. Eskola.

Säökskosken haikara otti hatkat kameran nähdessään.

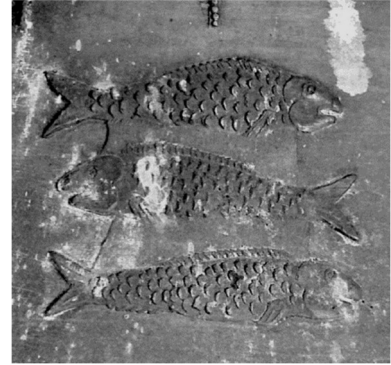
Satakunnan alueella ei vielä ole Erä- ja luontokeskuksen kaltaista toimintaa, mikä takaa sen, ettei kilpailua tämän kaltaiselle toiminnalle alueella varmasti muodostu.

Kokemäen kaupunki on halukas tukemaan Erä- ja luontokeskuksen sijoittumista Kokemäelle tarjoamalla valmiita tiloja ja sijaintivaihtoehtoja kulttuurikeskukselle hyvien kulkureittien varrelta sekä avustamalla hanketta rahallisesti.

KULTTUURILLINEN SYVYYS KOKEMÄELLÄ KOE KOKEMÄKI – JOKI JA SEN VÄKI

Kokemäenjokemme ja kaupunkiamme halkovat harjujaksot, erämaat ja vesistöt ovat kasvattaneet tämän Ruotsin Itämaan keskuksenakin toimineen kaupunkimme luonnon voimavaroista vuosituhansien saatteessa. Selkämeren hylkeenpyytäjämme ovat pelastuneet kansallispyhi- myksemme Pyhän Henrikin ihmeteolla. Suomen vanhin hirsirakennus Pyhän Henrikin saarnahuone uhmaa ikiaikaisen valtavyhlän, Kokemäenjoen, vuolasta virtausta sen rantatörmällä. Kokemäen kuninkaankartano on koonnut vuosisatoja erämaan antimet laajoilta alueilta pitäjäämme ja Kokemäenjoen kymmenistä tokeista on nostettu suunnattomat määrät lohta ja siikaa Tukholman vientiinkin.

Kaupunkimme pohjoisosa Kauvatsa mah- tavan Säaskjärven syleilyssä on Huittisten mahtikylien entistä erämaakäytävää selkä- merelle. Joki on luonut viljelylakeutemme, jotka ovat valtakunnallisina maisema- alueinakin merkittävät. Tervanpoltto ja tukinuitto, Pitkäjärven vapaa-aikakeskus kartanon huvilakulttuureineen ja harju- jakson historiallisine retkeilyreitteinneen ovat vain pieni pilkahdus kokemäkeläiseen erä- ja luontokulttuuriin, josta mainitse- misen arvoinen on myös Kriivarin porotila Kokemäen Porolanmaassa. Emme ole suurin, rikkain tai edistyksellisin, vaan vuosituhansien saatossa luonnon meille suomaan ympäristöön juurtunut paikallinen 7000 hengen yhteisö.

Kokemäen pitäjän ja Harjavallan kappelin asukkaat valitsivat 1680-luvulla tun- nuksekseen kalan. Kappelin tunnus, kolme eri suuntiin uivaa kalaa, valettiin seurakunnan 1688 valmistuneeseen ensimmäiseen kir- konkelloon. Koko pitäjän tunnuksena olleet lohi ja siika kaiverrettiin 1680- luvun lopulla han- kittuun pitäjänsinet- tiin. Kuva: Tapio Salminen 2007.

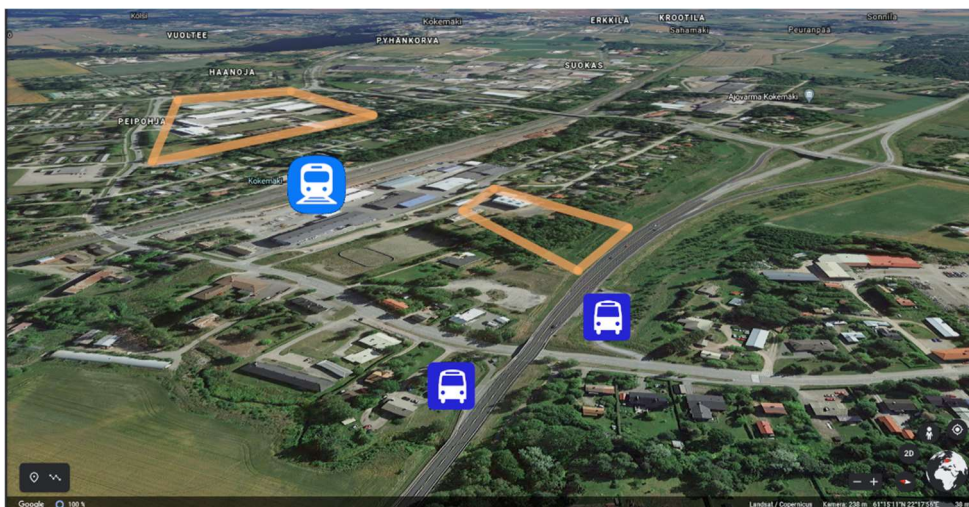
SIJAINIVAIHTOEHTO PEIPOHJA

Kokemäen risteysaseman ja valtatie kahden korkealuokkaisten pikavuoropysäkkien välittömässä läheisyydessä sijaitsevat alueet soveltuisivat erinomaisesti museon toiminnalle. Henkilöliikenteen asemalta on suorat ratayhteydet Tampereen, Porin ja Rauman keskustoihin ja kampusalueille (esim. Porissa matkailun, digi- ja luonnonkulttuurin opintosuuntia). Peipohjan alueilla on valmis infrastruktuuri ja ne liittyvät kiinteästi olemassa olevaan rakennettuun ympäristöön tällä maakuntakaavassakin merkittäväksi tunnistetulla kulttuuriympäristö- ja maisemamatkailun kehittämisen kohdevyöhykkeellä. Peipohjan asemaseutu on valtakunnallisesti arvokas RKY-kulttuuriympäristö. Maasto-olosuhteiltaan Peipohja on tasaista ja esteettömän kepeän kulun mahdollistavaa. Peipohja sijaitsee 9 km etäisyydellä valtakunnallisesti arvostetusta Emil Cedercreutzin museosta.

Tunnukset edelleen luonnosta.

Sijaintikartoilla näkyviin Kokemäen graafisen ilmeen elementteihin lukeutuvat Sääksjärvi, Orjapaaden kallio, Pitkäjärvi, Isosuo, Puurijärvi ja Kokemäenjoki.

Peipohjan vaihtoehtojen sijainti on logistisesti erinomainen. Sijaintivaihtoehdot ovat korostettuina Google Earth viistokuvassa.

Peipohjan kansakoulurakennusten suojasta löytyisi tilaa museon tukipalveluille ja saman pihapiirin valtatie kahteen rajautuvalta rakentamattomalta osuudelta näyttävä sijainti Peipohjan uudelle maamerkille. Tarjottavan alueen laajuus on n. 2 hehtaaria, jolla olemassa olevaa rakennuskantaa noin 2 400 k-m². Alue on n. 600 metrin etäisyydellä asemalta ja alle 500 m etäisyydellä pikavuoropysäkeistä.

Kuvan etualalla on Peipohjan julkisten palvelujen alue, joka rajautuu vehreään asemansseudun RKY-ympäristöön.

Toisena Peipohjan vaihtoehtona on aseman vieressä sijaitseva n. 14 hehtaarin julkisten palvelujen alue, jolla sijaitsee sekä kaupungin että Satakunnan koulutuskuntayhtymän Sataedun toimintoja. Alueelle on valmisteilla merkittäviä toiminnallisia ja rakennuskannallisia muutoksi lähivuosien aikana.

Alueella sijaitsee noin 22 000 k-m² muutosten piirissä olevaa rakennuskantaa, valmiit tukitoiminnot, valmis infrastruktuuri, auditoriotilat ja korkeatasoinen opetusravintola. Noin 13 000 k-m² olemassa olevista tiloista on vapautumassa nykyisistä toiminnoistaan. Alue on kokonaisuudessaan 200 – 600 metrin

etäisyydellä junan ovista eli käytännössä asemalla. Pikavuoropysäkeiltä matkaa alueelle on kilometri. Muutoskuva Sataedu.

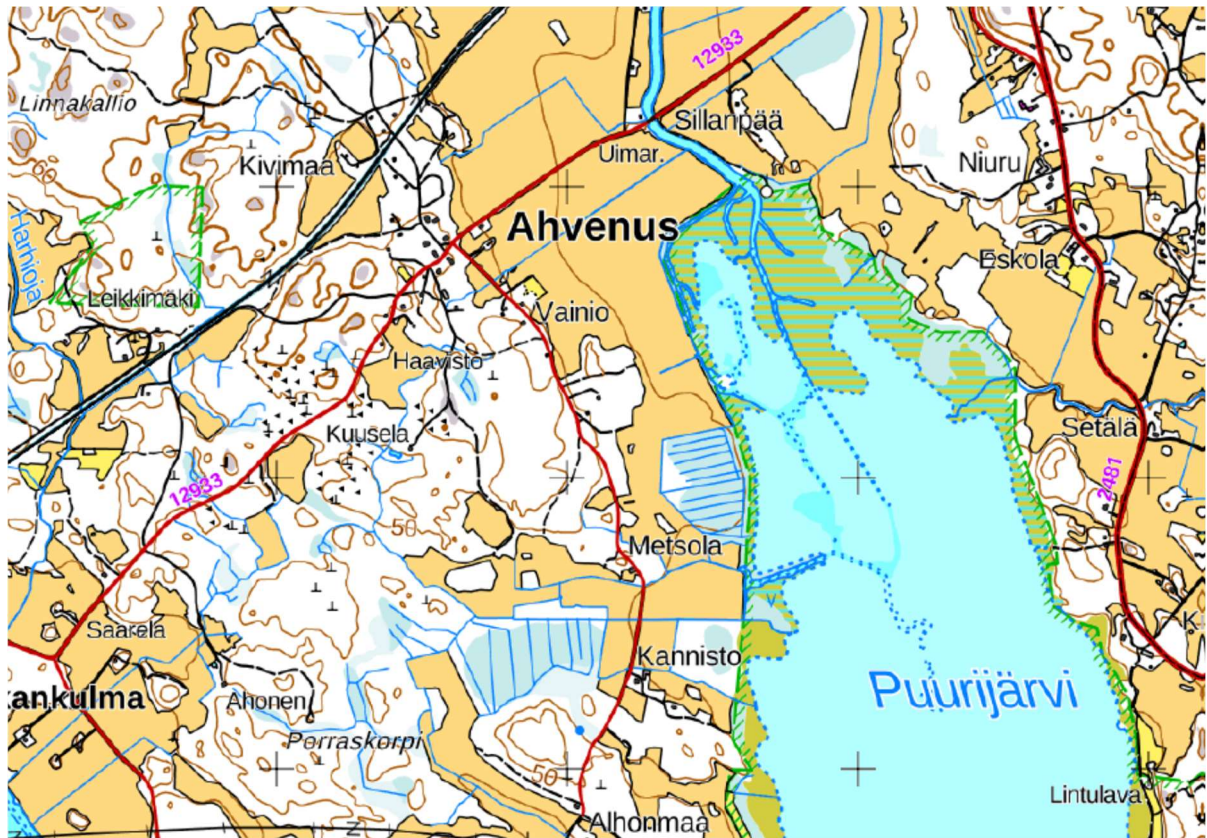
VAIHTOEHTONA PUURIJÄRVI, AHVENUS

Kansallispuistomme pohjoispäässä sijaitsevan Ahvenuksen seisakkeen läheisyydessä olisi hyvin vaikuttava sijainti uudelle Erä- ja luontokulttuurikeskukseksi. Nykyisin junankohtauspaikkana toimivalla Tampere-Pori radan seisakkeelle olisi mahdollista palauttaa siltä lakkautettu henkilöliikenne kohtuullisin kustannuksin. Seisakkeelta on 1 200 metriä matkaa Puurijärven ja Isosuon kansallispuiston rakenteille, joista Ahvenuksella sijaitsevalta esteettömältä lintulavalta avautuu näkymä Puurijärven alueelle. Seisakkeen länsipuolella kilometrin etäisyydellä sijaitsee Luonnonperintösäätiön omistama Tapiolanvainion 16 ha luonnonsuojelualue, joka on harvinaislaatuinen aarniomainen ja maastonmuodoiltaan vaihteleva metsä.

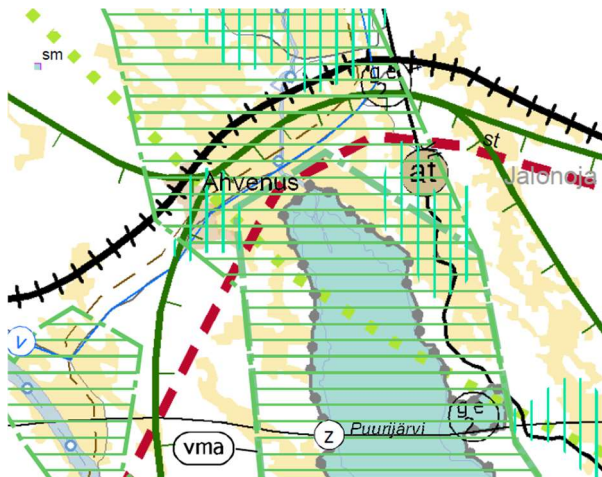

Kuvassa valtakunnallisesti arvokasta Puurijärven ja Ala-Kauvatsanjoen maisema-alueita Kauvatsan asemalta kuvattuna. Ahvenuksen kylä ja seisake kuvasta oikealla.

Itse saapuminen Ahvenukseen sitä joka ilman suunnasta ympäröivien erämaiden ja vesistöjen halki takaisi urbaanille kävijälle rauhoittavan laskeutumisen tulevaan elämykseen.

Ahvenukselle pääsee valtion maanteitä pitkin joka ilman suunnasta, suurempien valta- ja kantateiden 2, 11, 12, 41, 43 ja 44 sijaitessa noin 20 kilometrin etäisyydellä. Etäisyyksiä, Kouvatsan kirkonkylä 6 km, Sääksjärven meteoriittijärvi 15 km, Kokemäki 21 km, Huittinen 22 km, Sastamalan Keikyä 14 km ja Kiikoinen 22 km, Pori 54 km, Tampere 79 km, Turku 111 km, Helsinki 200 km, Vaasa 230 km, Jyväskylä 230 km. Syrjäiseltä tuntuvasta sijainnista huolimatta Ahvenus on hyvin lähellä Porin ja Tampereen kaupunkiseutuja. Alueella on olemassa olevat kulkyhteydet, valokuitu-, vesijohto- ja sähköverkostot.

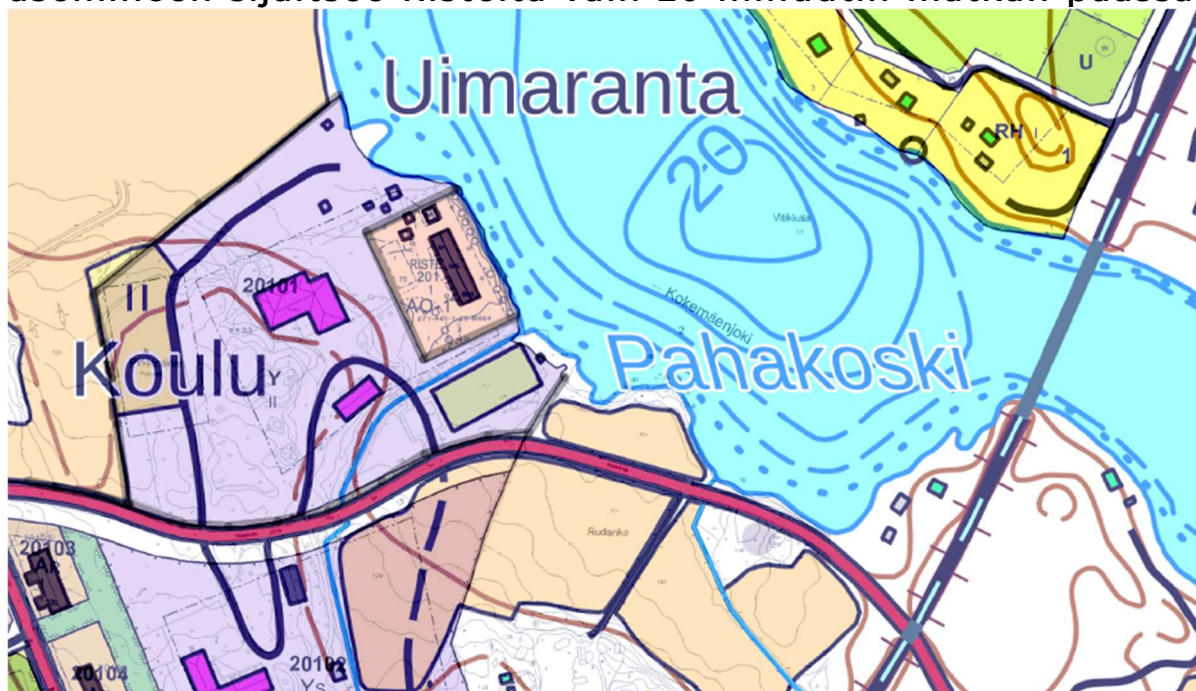
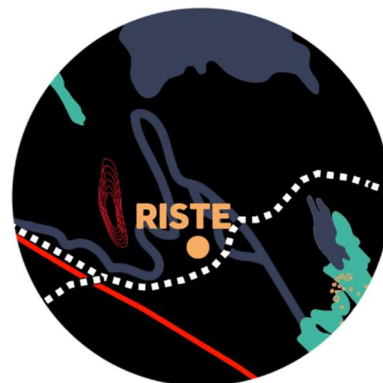

Ote maakuntakaavan yhdistelmästä.

Ahvenus sijaitsee maakuntakaavassa merkittävällä kulttuuriympäristö- ja maisemamatkailun kehittämisen kohdevyöhykkeellä ja sen läpi kulkee maakunnallinen Kokemäki-Sastamala seututievaraus.

SIJAINIVAIHTOEHTO RISTE

Suoraan joen varressa sijaitsevalla Risteen alueella sijaitsee idyllisessä ympäristössä yhä aktiivisessa käytössä oleva koulurakennus, joka tarjoaa uudisrakennuksen kautta hienot puitteet Erä- ja luontokulttuurikeskukselle. Sijainti mahdollistaisi keskukselle matkustamisen suoraan vesiteitse jokea pitkin tai kalastusretkelle lähtemisen heti Erä- ja luontokulttuurikeskuksen läheisyydessä sijaitsevalta laiturilta käsin. Risten alue sijaitsee noin viiden kilometrin päässä Kokemäen kaupungin keskustasta ja kahdeksan kilometrin päässä toimivasta rautatieasemasta. Uuden kartoituksessa olevan seisakkeen sijaintipaikalle matkaa tulee vajaan kuuden kilometrin verran. Valtatie 2:n risteyksestä Risten koululle pääsee suoraan noin kuuden kilometrin pituista reittiä. Huittinen kulttuurihistoriallisine paikallismuseoineen ja vilkkaine liikenneasemineen sijaitsee Risteltä vain 20 minuutin matkan päässä.

Rakennusvalmiilla omarantaisella 1,6 ha Y-tontilla on 1200 k-m² koulurakennuksia ja heti 3800 k-m² rakennusoikeutta jäljellä. Pahakosken syväne saa jokeen näyttävän pyörteen aikaiseksi.

Huomasittehan katsoa myös ideavisualisoinnit
eri vaihtoehtojen museorakennuksiksi.

#KOEKOKEMÄKI